

08 Februarie 2010, nr. 457

RAPORT DE EXPERTIZĂ

la proiectul legii privind modificarea Codului electoral al Republicii Moldova nr.1381-XIII din 21.11.97 (art.139)

(înregistrat în Parlament cu numărul 128.2010 din 22 Ianuarie 2010)

În temeiul Concepției de cooperare dintre Parlament și societatea civilă, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.373-XVI din 29 decembrie 2005, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției prezintă raportul de expertiză a coruptibilității proiectului legii privind modificarea Codului electoral al Republicii Moldova nr.1381-XIII din 21.11.97 (art.139).

Evaluarea generală

1. Autor al inițiativei legislative este deputat în Parlament, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 44 din Regulamentul Parlamentului.

2. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-11, 27, 35 și 39 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

3. Scopul promovării proiectului. potrivit notei informative, este excluderea "situațiilor de tergiversare sau chiar blocare de către autoritățile administrației publice locale a demarării procesului electoral. Situația dată se explică, în general, fie prin interesele personale a unui grup de consilieri din cadrul consiliului raional/municipal, fie prin considerațiile politice sau cvasipolitice a unui partid sau grup de partide din cadrul consiliului raional/municipal."

Excluderea sintagmei „la propunerea autorității administrației publice locale” din art. 139, alin. (3) al Codului electoral al Republicii Moldova nr.1381-XIII din 21.11.97, în opinia autorului, ar contribui la eliminarea situațiilor de tergiversare sau chiar blocare de către autoritățile administrației publice locale a demarării procesului electoral.

În același timp, nu putem să nu facem trimitere la Carta Europeană a Autonomiei Locale care în art. 2 spune că: "Principiul autonomiei locale trebuie să fie recunoscut în legislația internă și, pe cât posibil, în Constituție." Astfel, în opinia noastră, excluderea sintagmei menționate din art. 139 al Codului electoral contravine prevederilor Cartei Europene a Autonomiei Locale.

Fundamentarea proiectului

4. Nota informativă a proiectului de act legislativ supus expertizei este plasată pe site-ul Parlamentului.

Considerăm că în acest fel Parlamentul respectă principiul transparenței procesului legislativ și principiile de cooperare cu societatea civilă.

5. Respectarea termenului de cooperare cu societatea civilă Proiectul legii a fost înregistrat în Parlament la data de 22.01.2010 și publicat pe pagina web la 27.01.2010. Ținând cont de termenul de 15 zile lucrătoare, stabilit în Concepția de cooperare a Parlamentului cu societatea civilă, oferit pentru prezentarea contribuțiilor acestora, data limită este 16.02.2010. Deoarece proiectul legii a fost inclus pe

ordinea de zi a ședinței Parlamentului din 12.02.2010, constatăm repetat situația regretabilă de nerespectare a termenului de cooperare cu societatea civilă.

6. Suficiența argumentării. Modificarea propusă nu face trimitere la alte acte normative și nu justifică în nici un fel excluderea sintagmei „la propunerea autorității administrației publice locale” din art. 139, alin. (3) al Codului electoral al Republicii Moldova nr.1381-XIII din 21.11.97.

În nota informativă se face trimitere doar la presupusele situații de tergiversare sau chiar blocare de către autoritățile administrației publice locale a demarării procesului electoral, dar nu se justifică printr-un exemplu concludent sau nu se menționează eventuale situații care au avut loc ca urmare a acestei prevederi din Codul electoral.

În acest context, reiterăm prevederile Cartei Europene a Autonomiei Locale care în art. 4 stabilește: "Competențele atribuite autorităților administrației publice locale trebuie să fie, în mod normal, depline și exclusive. Ele nu pot fi puse în cauză sau limitate de către o altă autoritate centrală sau regională, decât în cazurile prevăzute de lege."

7. Compatibilitatea cu legislația comunitară și alte standarde internaționale. Potrivit lit. c) a articolului 20 al Legii 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să includă referințe la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză.

În acest context trebuie de menționat faptul că Carta Europeană a Autonomiei Locale urma a fi consultată, iar prevederile propuse a fi aduse în concordanță cu documentul enunțat.

8. Fundamentarea economico-financiară. Potrivit lit. d) a art.20 din Legea 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină informații privind „fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură”. Potrivit art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului, în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare, materiale și de altă natură, se anexează fundamentarea economico-financiară.

Proiectul legii nu presupune cheltuieli financiare sau de altă natură.

Evaluarea de fond a coruptibilității

9. Stabilirea și promovarea unor interese/beneficii. Din textul proiectului nu rezultă stabilirea și promovarea expresă a unor interese/beneficii de grup sau individuale, necorelate/contrare interesului public general.

10. Prejudicii aduse prin aplicarea actului. Din textul proiectului și aplicarea ulterioară a acestuia nu rezultă expres prejudicierea intereselor (drepturilor, libertăților) anumitor categorii de persoane sau prejudicierea interesului public.

Cu toate acestea, trebuie menționat faptul că, pe termen lung, interesul public al autorităților publice locale ar putea fi prejudiciat, iar imaginea acestora ar avea de suferit, încălcându-se dreptul de a lua decizii și de a hotărî problemele de la nivel local independent.

11. Compatibilitatea proiectului cu prevederile legislației naționale. Prevederile proiectului nu sînt concurente cu alte prevederi ale legislației.

12. Formularea lingvistică a prevederilor proiectului. Formulările conținute în proiect sînt suficient de clare și concise, exprimările întrunind rigorile tehnicii legislative, ale limbajului juridic, respectă regulile de ortografie și punctuație.

13. Reglementarea activității autorităților publice. Proiectul nu stabilește atribuții ale autorităților publice, nici proceduri administrative noi sau alte chestiuni vizînd activitatea acestora, însă exclude din competența autorităților publice locale dreptul de a propune Comisiei Electorale Centrale organizarea alegerilor locale.

Prin urmare, trebuie să menționăm prevederile relevante din Constituția Republicii Moldova care prevede explicit în articolul 109 "Principiile de bază ale administrării publice locale:

(1) Administrația publică în unitățile administrativ-teritoriale se întemeiază pe principiile autonomiei locale, ale descentralizării serviciilor publice, ale eligibilității autorităților administrației publice locale și ale consultării cetățenilor în problemele locale de interes deosebit".

În acest context aceste prevederi mențin necesitatea de a consulta autoritățile publice locale în decizii care îi afectează în mod direct.

Concluzii

În concluzia prezentului raport menționăm următoarele:

1. Consultarea reprezentanților autorităților publice locale atât de la nivel raional cât și municipal este necesară, atunci când sînt promovate modificări ce se referă la activitatea autorităților publice locale.
2. Este necesară fundamentarea mai profundă a notei informative și aducerea argumentelor care au la bază exemple concrete.
3. Este necesară asigurarea concordanței proiectului cu prevederile Cartei Europene a Autonomiei Locale.

Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției